

Ulf Jansson i sin verkstad i Alvesta

– Jag testar då och då om jag fortfarande kan svarva ett litet glas, säger Ulf Jansson när jag besöker honom i hans verkstad i Alvesta. Ulf har svarvat i minst 40 år men egentligen endast på fritiden. Till vardags är han driftsäkerhetsingenjör inom tågbranschen.

- Men så behöver jag avkoppling från datorn och går ut i verkstan och ställer mig och svarvar. Jag har ofta stått här fram till på småtimmarna, tills dagen gryr.

” Jag testar då och då om jag fortfarande kan svarva ett litet glas

Ulf skär svarvar lövtunna skålar, koppar och glas, så tunt att man knappt tror att skålarna håller ihop.

Skär svarvar som avkoppling

Att svarva tunt är knappast en utmaning för Ulf längre. Han varierar gärna kanterna på sina skålar och gör dem på olika sätt ojämna eller asymmetriska. Ulf använder ofta matematiska funktioner för att få till sådana former och även mönster. Här kommer ingenjörskunskaperna in. Ulf gör både bruksföremål och konst, oftast utan någon klar gränslinje däremellan. En skål är till exempel ihopsydd upptill och fint blåfärgad, vilket går hem hos kunderna.

Miniatyrer är något Ulf gärna ägnar sig åt och han ställer upp glas, flaska, skål och kärl på ett mycket litet bord. Det är att utmana sig själv som är grejen, säger Ulf. Han vill känna att han behärskar olika tekniker och att han inte har blivit för darrhant för att kunna göra ett litet glas. Det minsta glaset är så litet att det knappt går att ta upp med fingrarna. Att svarva så små och detaljerade föremål visar på en stor hantverksskicklighet.

Verkstanen är fylld av olika svarvade föremål och de flesta har en historia. Ulf har lätt för att berätta om tillkomsten av sina konstverk, om hur hans nyfikenhet att testa olika tekniker har lett fram till nya skapelser. Kombinationen av stor fantasi och nyfikenhet är tydlig i Ulfs skapande.

Efter mitt besök hos Ulf har jag hela sommaren kunnat glädjas åt en mycket liten vas med plats för endast någon enstaka blomma. Vasen har en enkel form och, lyfter fram den enskilda växten, dess skönhet, istället för att den ska drunkna i en bukett

av blommor. En otroligt fin idé.

Ulfs kreativa idéer och hantverksskicklighet har lett till att han förra året fick Regionförbundet södra Smålands kulturpris för gränslösheten, att göra tunna, små, skira saker, verk i världsklass. Han fanns även med på jubileumsutställningen Hemslöjden 100 år på Liljevalchs 2012. Ulf sitter dessutom i styrelsen för länsföreningen Hemslöjden i Kronoberg.

TEXT OCH BILD: URSULA ZINKO

Ett dukat litet miniatyrbord!

Om ni vill se mer av Ulfs föremål och höra honom berätta själv gå till: www.regionkronoberg.se/nyhetsarkiv/film-om-arets-kulturpristagare-ulf-jansson, eller se filmen på www.youtube.com/watch?v=qd9tyBfvRew

Slöjdfest!

Lördag 29 augusti vimlade det av slöjdande vuxna och barn på Nynäs Slott när **SLÖJDFEST** gick av stapeln!

Nålbunden vante

40 deltagare från både när och fjärran hade samlats i den härliga miljön ute på Nynäs Slott för att lära sig nålbinda, smida, göra krympburkar och fläta vackra flätor från Sydamerika. Barnen ägnade dagen åt att tillverka olika leksaker och spel i allt från trä till ull.

Tanken med Slöjdfesten var att unga och gamla, hela familjen - ja alla! - skulle kunna hitta något kul att göra och flitens lampa lys-te starkt i alla kurslokalerna. Det flätades och täljdes, bankades och

syddes, tovades och borrades hela dagen lång.

På kvällen var det uppdukat för slöjdmys där vi såg filmen "Ivar på Långmaren" innan de sista trötta men glada deltagarna för hemåt.

Ett stort tack till alla deltagare som kom och förgyllde dagen och inte minst till våra tappra funktionärer som kokade kaffe och hackade paprika i den tidiga morgontimmen!

Slöjdfesten arrangerades av Sörmlands museum i samarbete med Hemslöjdsföreningen Sörmland och Nynäs Slott/Sörmlands Naturbruk.

TEXT: KARIN EDLUND

BILDER: KARIN EDLUND, KERSTIN UPPMAN

Anja Sundbergs vackra krympburkar

Erika Ticona visar sydamerikanska flätade band

4-flätning från Sydamerika

Cornelia Broberg lär ut hur man smider bla vackra krokar

Mohan Pakkurti och Annika Jensen täljer på sina krympburkar

ReTuna - landets första återbruksgalleria

ReTuna ligger i anslutning till den nya återvinningscentralen mitt emot Ekeby våtmark på Folkestaleden 5 i Eskilstuna.

Tanken att en del av det som slängs på återvinningscentralen (ÅVC) kanske kan vara till nytta för någon annan, är inte ny. I hela landet finns olika varianter på hur medborgarna kan lämna prylar för försäljning på välgörenhetsorganisationer, auktioner eller recycling. I Eskilstuna startar nu ett nytt sätt att ta vara på de resurser som annars skulle tas eldas upp. Den som kommer till ÅVC på Folkestaleden kan lämna det som kanske kan vara till nytta för någon annan i det som kallas ReTuren. På Returen sorteras det som kommer in efter önskemål från dem som hyr yta på återbruksgallerian.

På Retuna finns butiker av olika slag. Här finns i dagsläget en barnbutik som bland annat säljer leksaker och kläder, en butik som säljer möbler och inredning, en annan med fokus på datorer. Vidare finns en klädbutik, en cykelaffär och en butik med byggvaror och verktyg. Stadsmissionen har etablerat en ny second-handbutik.

Allt som säljs i ReTuna har ett hållbarhetstänk. Det mesta är rent återbruk, men här finns även fairtradeprodukter. Kravcertifierat, hantverk eller produkter som på något annat sätt är miljö- och klimatmässigt genomtänkta.

Förutom butiker finns också Eskilstuna folkhögskolas Recycle designutbildningar på Retuna. Här går 16 deltagare på den 1-åriga heltidskursen Recycle design – Återbruk. För närvarande hålls också två distansutbildningar på temat textilt återbruk i lokalerna. Workshops, föreläsningar, studiecirklar och olika sammankomster kommer också genomföras i lokalerna.

En sammanträdeslokal (100 m²) med plats för 150 personer står redo för uthyrning. Här visas just nu slututställningen från förra årets Recycle designelever. Den 1:a oktober är det vernissage på

Centrumledare Anne Bergström på invigningen av ReTuna 28 augusti 2015.

Sörmlands museums utställning "Koll på kläder", ett projekt som utforskar dagens kläindustri i ett historiskt och globalt perspektiv. Eskilstuna kommun har en egen utställningsyta på 50 kvm. Ett café/restaurang startar inom kort i lokalerna där uteserveringen har utsikt över Ekeby våtmark.

Retuna är ett sätt för Eskilstuna kommun att ta ett kliv upp i den så kallade Avfallshierarkin, att aktivt arbeta för att minska avfallsmängderna och enkelt lära sig mer om hur jag kan leva mer hållbart. Nästa steg i utvecklingen av ReTuna är att ha verkstäder för allmänheten, framförallt för att kunna laga saker. Alla har inte bormaskin eller symaskin hemma och inte heller kunskapen om hur de fungerar eller vad man faktiskt kan göra.

Den som är intresserad av att ställa ut/sälja saker/öppna verksamhet eller bara undrar något i största allmänhet är välkommen att ta kontakt med centrumledare Anna Bergström anna.bergstrom@eem.se. Funderingar runt Folkhögskolans utbildningar eller andra verksamheter tas emot av under-tecknad evainashulta@hotmail.com.

TEXT OCH BILD: EVA SVENSSON

Nytt grafiskt utseende!

Känner du inte igen dig? Du läser just nu ett nytt nummer av Handlaget.

Det är fortfarande medlemsbladet för Hemslöjdsföreningen i Sörmland. Layouten har dock förändrats. Sveriges Hemslöjdsföreningars Riksförbund (SHR) gjorde en förändring av sin visuella identitet, lagom till föreningens 100-årsjubileum 2012. Länsföreningarna får gärna använda samma logotyp för att det ska vara tydligt både för våra medlemmar men även andra att vi är en del av SHR.

Under våren har vi arbetat med att ta fram en ny layout för vårt medlemsblad som baseras på SHR:s visuella identitet, men vi har ändå anpassat den till det sätt som vi finner bäst. Färger och symboler kommer från den gemensamma visuella identiteten.

Vi tar gärna emot synpunkter. Dessa kan skickas till ordförande, då vi tänker att förbättringar fortfarande kan behöva göras.

TEXT: URSULA ZINKO

Kalendarium

September

16/9 Hantverkscafé i Gula Industrihuset, Brovägen 21, Stallarholmen, kl 18.30 - 21. Kaffete 20 kr. Frågor Catharina Bäck, 070-894 05 23.

21/9 Stickträff på Kulturhuset Ängeln, Katrineholm, kl 16.30-19.00. Ingen föransmälan krävs. På en av stickträffarna besöker vi Sonja Berlin i Malmköping. Frågor: asa.nordqvist@hotmail.com

23/9 Slöjdräff, Nyköping, Fruängsgatan 4B, Studieförbundet Vuxenskolan, kl. 18.30-20.30. Vi täljer figurer i färskt trä; gubbar och gummor, dalahästar, djur, leksaker mm. Material och verktyg finns på plats, ingen föransmälan. Frågor: Sofie Fornander 070-202 50 31.

26-27/9 Kurs: Täljda skedar, Vingåker, kl 9.00-17.00. Lärare: Anja Sundberg, slöjdare och skedfantast från Vingåker. Pris: 1500 kr, medlem 1300 kr, ungdom 800 kr. Anmälan senast: **17/9** till kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Frågor: Helena Åberg 0709-461526.

Oktober

4/10 Höstmys på Nynäs slott, kl 10-17. Slöjdworkshops med hösttema och sista öppet-helgen för säsongen för slöjdställningen "Gåvor av kärlek", ingen föransmälan. Fri entré. www.nynasslott.se. Frågor: Karin Edlund 0155-24 70 94.

5/10 Slöjdräff - vi nåltovar. Kulturhuset Ängeln, Katrineholm, kl 16.30-19.00. Ingen föransmälan krävs. Frågor: asa.nordqvist@hotmail.com

7/10 Slöjdräff, Nyköping, Fruängsgatan 4B, Studieförbundet Vuxenskolan, kl. 18.30-20.30. Vi täljer figurer i färskt trä; gubbar och gummor, dalahästar, djur, leksaker mm. Material och verktyg finns på plats, ingen föransmälan. Frågor: Sofie Fornander 070-202 50 31.

10/10 Täljtekniker med yxa, Sörmlands täljakademi på Nynäs slott, kl 10.00-16.00. Vi provar olika tekniker att tälja med yxa. Handledare: Beth Moen, slöjdare o huvudlärare på Sätergläntans trälinje. Pris: 200 kr medlem, övriga 250 kr. Anmälan senast **30/9** till: helena.aberg@dll.se 0709-461526

10-11/10 Kurs: Garvning av fiskskinn, Nynäs slott, lörd 10-17, sönd 9-17. Lärare: Linda Maasing, garvare med verkstad i Rejmyre. Pris: 1500 kr, medlem 1300 kr, ungdom 800 kr. Anmälan senast **1/10** till: kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Frågor: Karin Edlund 0155-24 70 94.

19/10 Stickträff på Kulturhuset Ängeln, Katrineholm, kl 16.30-19.00. Ingen föransmälan krävs. Frågor: asa.nordqvist@hotmail.com

21/10 Hantverkscafé i Gula Industrihuset, Brovägen 21, Stallarholmen, kl 18.30-21.00. Kaffete 20 kr. Frågor: Catharina Bäck, 070-894 05 23.

21/10 Slöjdräff, Nyköping, Fruängsgatan 4B, Studieförbundet Vuxenskolan, kl 18.30-20.30. Vi täljer figurer i färskt trä; gubbar och gummor, dalahästar, djur, leksaker mm. Material och verktyg finns på plats, ingen föransmälan. Frågor: Sofie Fornander 070-202 50 31.

24/10 Kurs: Slipa eggverktyg, Nyköping, kl 9.00-17.00. Lärare: Ramon Persson, slöjdare och snickare från Motala. Pris: 750 kr, medlem 650 kr, ungdom 400 kr. Anmälan senast **5/10** till: kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Frågor till Helena Åberg 0709-46 15 26.

November

7-8/11 Kurs: Plåtslöjd i återbrukat material, Nyköping, kl 9.00-17.00. Lärare: Peder Strådal, plåtslöjdare och slöjdlärare från Valla. Pris: 1500 kr, medlem 1300 kr, ungdom 800 kr. Anmälan senast **19/10** till: kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Frågor: Helena Åberg 0709-46 15 26.

7/11 Träfilmsfestival, Sörmlands täljakademi, Sörmlands museum, Nyköping, kl 10-16. Vi tittar tillsammans på gamla och nya filmer med fokus på trätekniker, material och verktyg. Fri entré men begränsat antal platser. Anmälan senast **29/10** till: helena.aberg@dll.se 0709-46 15 26.

9/11 Slöjdräff - Vi väver och flätar band. Kulturhuset Ängeln, Katrineholm, kl 16.30-19.00. Ingen föransmälan krävs. Frågor: asa.nordqvist@hotmail.com

18/11 Hantverkscafé i Gula Industrihuset, Brovägen 21, Stallarholmen, kl 18.30-21.00. Kaffete 20 kr. Frågor: Catharina Bäck, 070-894 05 23.

23/11 Stickträff på Kulturhuset Ängeln, Katrineholm, kl 16.30-19.00. Ingen föransmälan krävs. Frågor: asa.nordqvist@hotmail.com

27-29/11 Kurs: Skärsvarvning, Nyköping kl 9.00-17.00. Lärare: Åke Landström, yrkes-svarvare från Karlstad. Pris: 2200 kr, medlem 2000 kr, ungdom 1200 kr. Anmälan senast **9/11** till: kurser.sormlandsmuseum@dll.se. Frågor: Helena Åberg 0709-46 15 26.

Psst!

Kolla in

sormlandsmuseum.se

eller slojdisormland.se

för att se aktuella kurser
och slöjdräffar. Du kan även
hitta oss på [facebook.com](https://www.facebook.com)
sök på Hemslojd i
Sörmland!

December

7/12 Slöjdräff - Vi gör en julkapp!
Kulturhuset Ängeln, Katrineholm, kl 16.30-19.00.
Ingen föransmälan krävs. Frågor: asa.nordqvist@hotmail.com

12/12 Jultälj och täljmys, Sörmlands täljakademi, Flen, kl 10-16. Vi täljer roliga och användbara föremål för julen under handledning av täljakademiens arbetsgrupp. Pris: 100 kr medlemmar, övriga 150 kr. Anmälan senast **3/12** till: helena.aberg@dll.se 0709-46 15 26.

Nästa nummer av Handlaget!

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: 23 november 2015.

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in foton, notiser, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila direkt till redaktören och grafiska formgivaren: ann@ann.se. Om ni kontinuerligt vill få information om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com. Ni som redan får Handlaget på e-post behöver inte göra det.

Kontaktuppgifter

Hemslojdsföreningen Sörmland

Ursula Zinko, ordförande • Tel 0155-24 17 71
hemslojdensormland@gmail.com
Jenningska skolan • 611 94 Nyköping
www.slojdisormland.se

Länshemslojdskonsulenterna Sörmlands Museum

Karin Edlund, Textil • 0155-24 70 94,
076-721 91 11 • karin.edlund@dll.se
Anny Liivamäe, Barn & ungdom • 0155-24 55
23, 076-721 88 80 • anny.liivamae@dll.se
Helena Åberg, Enhetschef/hårdslojd
0155- 24 57 27, 070-946 15 26
helena.aberg@dll.se
www.sormlandsmuseum.se

Hemslojden

Hemslojdsföreningen Sörmland
Nr 3 • 2015 www.slojdisormland.se